

Brusel 12. června 2017
(OR. en)

9300/17

ECOFIN 404
UEM 153
SOC 384
EMPL 298
COMPET 401
ENV 500
EDUC 228
RECH 184
ENER 223
JAI 482

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	ST 9245/17 ECOFIN 375 UEM 124 SOC 353 EMPL 268 COMPET 370 ENV 470 EDUC 198 RECH 154 ENER 194 JAI 445 - COM(2017) 511 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Itálie na rok 2017 a stanovisko Rady k programu stability Itálie z roku 2017

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2017) 511 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Itálie na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Itálie z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování, ve které je Itálie uvedena mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které bylo potvrzeno na zasedání Evropské rady ve dnech 9. a 10. března 2017. Rada přijala dne 21. března 2017 doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny („doporučení pro eurozónu“)³.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Itálie jakožto členský stát, jehož měnou je euro, měla zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 až 4, bylo plně a včas provedeno.

³ Úř. věst. C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Itálii pro rok 2017. V této zprávě byl posouzen pokrok, jehož Itálie dosáhla v plnění jí určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění svých národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 22. února 2017. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Itálie se potýká s nadměrnými makroekonomickými nerovnováhami. Vysoký veřejný dluh a dlouhodobě slabá dynamika produktivity v kombinaci s nezaměstnaností a značným objemem úvěrů v selhání s sebou nesou přeshraničně významná rizika. Mimořádně důležité je přijetí opatření, jež by snížila riziko nepříznivých účinků na italské hospodářství, potažmo na hospodářskou a měnovou unii, vezme-li se v úvahu jeho velikost a přeshraniční význam.

- (4) Dne 27. dubna 2017 předložila Itálie svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně. Italský národní program reforem na rok 2017 obsahuje závazky v krátkodobém i střednědobém horizontu. V krátkodobém výhledu se plánuje konečné přijetí chystaných právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže, jakož i reformy trestního řízení a institutu promlčení a počítá se také s provedením předpisu zaměřeného na boj proti chudobě a s realizací opatření v souvislosti s vyjednáváním na úrovni podniků, přesunem daňové zátěže a privatizací. Ve střednědobém výhledu jsou pak plánována opatření, která se týkají veřejných financí, zdanění, trhu práce, bankovního a úvěrového systému, hospodářské soutěže, veřejné správy, justice a investic. Národní program reforem na rok 2017 se rovněž věnuje výzvám, které byly zjištěny ve zprávě o Kypru pro rok 2017 a v doporučení pro eurozónu, k nimž patří potřeba obnovit investice a zajistit udržitelnost veřejných financí. Budou-li tato opatření plně provedena podle uvedeného časového harmonogramu, pomohou Itálii řešit její makroekonomické nerovnováhy a plnit doporučení, která byla zemi určena. Na základě vyhodnocení politických závazků Itálie Komise potvrzuje svůj předchozí závěr, že v této fázi nejsou v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze stanoveného v nařízeních Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 a (EU) č. 1174/2011⁴ opodstatněné žádné další kroky. Provádění programu politických reforem bude pozorně sledováno prostřednictvím zvláštního monitorování.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 8).

- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁵ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (6) Na Itálii se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo týkající se zadlužení. V programu stability z roku 2017 plánuje vláda snížení celkového schodku vládního sektoru z 2,4 % HDP v roce 2016 na 2,1 % v roce 2017 a na 1,2 % v roce 2018 a do roku 2019 počítá s víceméně vyváženou rozpočtovou pozicí. Střednědobého rozpočtového cíle, který je stanoven jako vyrovnaný rozpočet ve strukturálním vyjádření, plánuje dosáhnout do roku 2019 a dále jej plnit i v roce 2020, třebaže přepočtené⁶ strukturální saldo naznačuje v obou letech nízký strukturální schodek (0,3 % HDP). Veřejné zadlužení, které se v roce 2016 dále zvýšilo (na 132,6 % HDP ze 132,1 % HDP v roce 2015), by se mělo podle letošního programu stability v roce 2017 víceméně stabilizovat a od roku 2018 pak klesat až na 125,7 % v roce 2020. Avšak nejistota ohledně složení a provedení střednědobé rozpočtové strategie, která je nastíněna v programu stability z roku 2017, s sebou nese rizika vychýlená směrem dolů, pokud jde o projekce růstu i o dosažení rozpočtových cílů. Komise ve své prognóze z jara 2017 očekává pro rok 2018 téměř stejný růst reálného HDP jako Itálie ve svém letošním programu stability (navzdory výrazně většímu schodku). Prognóza Komise nepočítá se zvýšením DPH (0,9 % HDP), které bylo uzákoněno jakožto určitá záruka k dosažení rozpočtových cílů v roce 2018, a to mimo jiné proto, že Itálie v programu stability z roku 2017 potvrzuje, že toto zvýšení nehodlá aktivovat, aniž by podrobněji informovala o alternativních kompenzačních opatřeních. Země ve svém letošním programu stability navíc uvádí, že zamýšlí vytvořit dodatečný prostor pro snížení daňové zátěže.

⁶ Cyklicky očištěné saldo bez vlivu jednorázových a dočasných opatření přepočtené Komisí podle společně dohodnuté metodiky.

- (7) V programu stability z roku 2017 se uvádí, že na rozpočet mají celkově výrazný dopad výdaje spojené s mimořádným přílivem uprchlíků a s bezpečnostními opatřeními v letech 2016 a 2017, přičemž dokument obsahuje i odpovídající fakta o rozsahu a povaze těchto dodatečných rozpočtových nákladů. Podle Komise dosáhly v roce 2016 způsobilé dodatečné výdaje 0,06 % HDP v souvislosti s mimořádným přílivem uprchlíků a 0,06 % HDP v souvislosti s bezpečnostními opatřeními. Pro rok 2017 se způsobilé výdaje spojené s mimořádným přílivem uprchlíků předběžně odhadují na 0,16 % HDP⁷. Italské orgány také v roce 2017 uplatnily doložku o neobvyklých událostech kvůli mimořádné seismické aktivitě. Způsobilé výdaje spojené s touto mimořádnou seismickou aktivitou jsou pro rok 2017 předběžně odhadovány na 0,18 % HDP⁸. Tyto dodatečné výdaje jsou ošetřeny ustanoveními čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 v tom smyslu, že příliv uprchlíků, závažnost ohrožení teroristickými útoky i mimořádná seismická aktivita představují neobvyklé události, jejich dopad na italské veřejné finance je výrazný a dočasná odchylka z cesty k postupnému dosažení střednědobého rozpočtového cíle by neohrozila udržitelnost veřejných financí. Korekce požadovaná pro rok 2016 k dosažení střednědobého rozpočtového cíle byla proto snížena o 0,12 % HDP tak, aby byly výše uvedené dodatečné náklady na příliv uprchlíků a bezpečnostní opatření vzaty v potaz. Pokud jde o rok 2017, konečné posouzení (včetně způsobilých částek) bude provedeno na jaře roku 2018 na základě zaznamenaných údajů poskytnutých italskými orgány.

⁷ Tato částka vychází z celkových rozpočtových nákladů ve výši 0,25 % HDP, které jsou odhadovány v programu stability z roku 2017 a od kterých byly odečteny dočasné odchylky schválené v předchozích letech: 0,03 % HDP v roce 2015 a 0,06 % v roce 2016. Ve svém stanovisku k návrhu rozpočtového plánu Itálie pro rok 2017 Komise oznámila, že bude v případě Itálie ochotna zohlednit další odchylku kvůli pokračujícímu mimořádnému přílivu uprchlíků, a to i vzhledem k zasedání Evropské rady z října 2016, která uznala „významné přispění, mimo jiné i finanční, ze strany členských států v první linii v uplynulých letech“.

⁸ Ve svém stanovisku k návrhu rozpočtového plánu Itálie pro rok 2017 také Komise uvedla, že výdaje vyhrazené na zvládání mimořádných událostí a na plán preventivních investic na ochranu území před seismickými riziky lze považovat za vzájemně propojené. V následujících letech bude pro další možné dočasné odchylky uznáno pouze progresivní navyšování prostředků vyhrazených pro tento účel.

- (8) V roce 2016 byla Itálii schválena dočasná odchylka od požadované cesty k dosažení střednědobého rozpočtového cíle odpovídající 0,5 % HDP, aby byly zohledněny významné strukturální reformy s kladným vlivem na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí, a také další odchylka ve výši 0,25 % HDP, aby byly vzaty v úvahu vnitrostátní investice do projektů spolufinancovaných ze strany Unie. Co se týče investiční doložky, jedním z kritérií způsobilosti je navýšení veřejných investic. Z výsledných údajů za rok 2016 vyplynulo, že veřejné investice byly v roce 2016 nižší než v roce 2015 (o 1,6 miliardy EUR). Rada však uznává, že loňský útlum veřejných investic byl dán specifickými faktory. Jedním z nich byla nejistota spojená s přechodem na nový zákon o veřejných zakázkách a koncesích, který byl revidován v souladu s doporučeními, jež byla Itálii adresována v roce 2016. Dalším a ještě důležitějším faktorem pak byl loňský prudký propad v investicích financovaných z fondů Unie, jelikož začalo nové programové období, ale vnitrostátně financované investice se lehce zvýšily (o 1,1 miliardy EUR). Jelikož tedy vnitrostátně financované investice v roce 2016 vzrostly a nenahradily je výdaje spojené s investiční doložkou, lze Itálii v souvislosti s investiční doložkou schválit dočasnou odchylku ve výši 0,21 % HDP, což odpovídá vnitrostátním výdajům způsobilým pro spolufinancování, tak jak byly vykázány v programu stability z roku 2017. Zohlední-li se celková dodatečná flexibilita ve výši 0,83 % HDP v rámci doložky o neobvyklých událostech, doložky o strukturálních reformách a investiční doložky, vyplývá z letošní jarní prognózy Komise, že v roce 2016 došlo k určité odchylce od doporučené cesty k dosažení střednědobého cíle.
- (9) Dne 12. července 2016 doporučila Rada Itálii, aby na cestě k střednědobému rozpočtovému cíli dosáhla v roce 2017 roční fiskální korekce ve výši nejméně 0,6 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2017 existuje pro rok 2017 i pro celé období let 2016 a 2017 riziko závažného odchýlení od doporučené cesty k dosažení střednědobého cíle. Pokud by se však od požadavku pro rok 2017 odečetla dočasná tolerance vyplývající z doložky o neobvyklých událostech v souvislosti s mimořádným přílivem uprchlíků a s plánem preventivních investic na ochranu území před seismickými riziky (předběžně odhadovaná na celkových 0,34 % HDP), tento závěr by bylo možné změnit tak, že existuje pouze riziko určitého odchýlení.

(10) Pro rok 2018 se od Itálie vzhledem k její fiskální situaci, a zejména k jejímu zadlužení očekává, že dosáhne další korekce na cestě ke svému střednědobému cíli, kterým je vyrovnaný rozpočet ve strukturálním vyjádření. To podle společně dohodnuté korekční matice v rámci Paktu o stabilitě a růstu znamená, že je nutné nominální snížení čistých primárních veřejných výdajů o nejméně 0,2 % v roce 2018. To by odpovídalo roční strukturální korekci ve výši alespoň 0,6 % HDP. Nedojde-li ke změně politik, hrozí závažné odchýlení od požadavku pro rok 2018. Očekává se, že Itálie v letech 2017 a 2018 patrně nedodrží pravidlo o zadlužení. Celkově zastává Rada stanovisko, že Itálie musí být připravena přijímat další opatření, aby zajistila soulad s požadavky v roce 2017, a že pro rok 2018 budou zapotřebí další kroky tak, aby byla dodržena ustanovení Paktu o stabilitě a růstu. Nařízení (ES) č. 1466/97 nicméně stanoví, že při posuzování rozpočtových plánů a výsledků by se mělo zohledňovat rozpočtové saldo členských států ve světle cyklických podmínek. Jak připomíná sdělení Komise týkající se evropského semestru 2017, které doprovází tato doporučení pro jednotlivé země, bude třeba, aby posouzení návrhu rozpočtového plánu na rok 2018 a následné posouzení rozpočtových výsledků za rok 2018 řádně zohledňovalo cíl dosažení orientace fiskální politiky, která přispěje jak k posílení probíhajícího oživení, tak k zajištění udržitelnosti veřejných financí Itálie. V této souvislosti Rada konstatuje, že Komise má zejména s ohledem na cyklickou situaci v Itálii v úmyslu provést celkové posouzení v souladu s nařízením (ES) č. 1466/97.

- (11) Jelikož Itálie v roce 2015 zjevně nedodržela pravidlo pro zadlužení, vydala Komise 22. února 2017 zprávu podle čl. 126 odst. 3 SFEU, ve které dospěla k závěru, že „pokud nebudou dodatečná strukturální opatření v objemu alespoň 0,2 % HDP, jež se vláda zavázala přijmout do dubna 2017, v uvedeném termínu věrohodně provedena s cílem přiblížit se v roce 2017 (a tedy i 2016) obecnému souladu s preventivní složkou paktu, mělo by být dluhové kritérium definované ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/97 v současnosti považováno za nesplněné. Rozhodnutí o tom, zda doporučit zahájení postupu při nadměrném schodku, bude nicméně přijato teprve na základě prognózy Komise z jara 2017 se zohledněním údajů o plnění rozpočtu v roce 2016 a toho, jak budou provedeny fiskální závazky přijaté italskými orgány v únoru 2017.“ V dubnu 2017 přijala italská vláda požadovaná dodatečná konsolidační opatření. V této fázi se proto má za to, že pro dodržení dluhového kritéria v roce 2015 nejsou zapotřebí další kroky. Komise znovu posoudí dodržování dluhového kritéria ze strany Itálie na podzim roku 2017, a to na základě údajů oznámených za rok 2016 a své podzimní prognózy, do které budou zapracovány nové informace o plnění rozpočtu v roce 2017 a aktuální rozpočtové plány pro rok 2018.
- (12) Vysoká míra veřejného zadlužení by se v Itálii podle očekávání měla stabilizovat, nikoliv však klesnout – důvodem jsou zhoršující se primární strukturální saldo a stávající makroekonomické podmínky. Míra převyšující 130 % HDP znamená, že významná část prostředků je vyhrazována na krytí nákladů dluhové služby, což jde na úkor položek, které více podporují růst, včetně vzdělávání, inovací a infrastruktury.

- (13) Italský daňový systém z několika důvodů nepodporuje hospodářský růst ani efektivnost. Daňové zatížení výrobních faktorů patří navzdory nedávnému mírnému snížení i nadále k nejvyšším v Unii. Existuje prostor pro další, rozpočtově neutrální posun směrem k daním, jež budou méně škodit růstu. V roce 2015 byla zrušena daň z první rezidenční nemovitosti, což v procesu dosahování efektivnější daňové struktury znamenalo krok zpět. Dlouho očekávaná revize daňových výdajů, zejména ve vztahu ke sníženým sazbám DPH, byla dále odložena, třebaže ji italské právní předpisy vyžadují každým rokem. Dosud neproběhla reforma, jež by sladila zastaralé katastrální hodnoty se stávajícími hodnotami tržními. Slabá daňová morálka a složitý daňový zákoník zvyšují zátěž podniků a domácností, které své povinnosti plní. Poslední opatření, například povinná elektronická fakturace a „oddělené platby“ za nákupy vládních subjektů, se ubírají správným směrem. Elektronická fakturace však není povinná u transakcí soukromého sektoru a v nedávné době došlo k navýšení limitů pro používání hotovosti, takže využívání elektronických plateb zůstává výrazně pod průměrem Unie (na úkor dodržování daňových předpisů).
- (14) Pokud jde o rozpočtový proces, byla v roce 2016 schválena komplexní reforma. Provádění této reformy, jež by do rozpočtového procesu pevněji začlenila přezkum výdajů, bude Komise dále sledovat.
- (15) Rámcové podmínky, veřejná správa a podnikatelské prostředí jsou v Itálii stále negativně ovlivňovány strukturální neefektivitou v řadě oblastí. Tato neefektivita i nadále zpomaluje provádění reforem, odrazuje investory, vyvolává nejistotu a otevírá možnosti pro ovlivňování veřejné politiky za účelem zvyšování zisku. Reformy civilního soudnictví, které byly přijaty v posledních letech s cílem zefektivnit soudní systém, zlepšit zpracovávání případů a zajistit procesní disciplínu, začínají přinášet výsledky jen pomalu. Velkým problémem zůstává délka občanskoprávních řízení. Dispoziční čas a nahromaděné žaloby v občanských a obchodních věcech se sice na nižších úrovních mírně lepší, ale jejich délka a množství stále patří k největším v Unii, a to na všech úrovních. Budoucí reforma občanskoprávních řízení dále zpřísňuje kritéria přípustnosti opravných prostředků, racionalizuje civilní procesy na všech úrovních a odrazuje od kverulantských žalob.

- (16) Několik ukazatelů potvrzuje, že velkým problémem zůstává v Itálii korupce, navzdory dosud přijatým reformám. Boj proti korupci měla již před dlouhou dobou zintenzivnit reforma institutu promlčení, ta se však od roku 2014 nijak nevyvíjí. Stávající úprava tohoto institutu vede k tomu, že velká část případů zůstává po vydání odsuzujícího rozsudku v prvním stupni promlčena. Italský protikorupční orgán má navíc omezené finanční i lidské zdroje pro výkon jeho pravomocí a rámec pro prevenci zůstává roztržštěný.
- (17) V roce 2015 byl přijat ucelený zmocňovací zákon reformující veřejnou správu. Jedná se o předpis, který má potenciál zvýšit ve veřejné správě efektivitu a účinnost. Poté, co ústavní soud v listopadu 2016 ve svém rozsudku prohlásil postup pro přijímání některých prováděcích legislativních dekretů za neústavní, se však realizace klíčových částí této reformy dále nevyvíjela. Rozsudek se konkrétně dotýká tří zásadních oblastí reformy: místních veřejných služeb, zaměstnání ve veřejné službě a podniků ve veřejném vlastnictví. K reformě místních veřejných služeb a k reformě obsazování řídicích pozic ve veřejné službě jsou zapotřebí nové iniciativy, jelikož lhůta příslušných dekretů v listopadu 2016 vypršela. Pokud jde o podniky ve veřejném vlastnictví, dekret přijatý před vydáním rozsudku je nutné změnit. Reforma se snaží zredukovat počet podniků ve veřejném vlastnictví, zefektivnit jejich fungování a zajistit, aby svoji činnost vykonávaly za stejných pravidel jako podniky ve vlastnictví soukromém. K racionalizaci podniků ve veřejném vlastnictví by přispělo i provedení plánovaných privatizací.

- (18) Také rámcové podmínky pro hospodářskou soutěž zůstávají nepříznivé. Zejména dosud nedošlo k přijetí ročního zákona o hospodářské soutěži z roku 2015. V některých odvětvích naráží hospodářská soutěž stále na významné překážky – jedná se například o regulovaná povolání, koncese, zadávání veřejných zakázek, systém povolování činnosti nebo místní veřejné služby včetně dopravy. Pokrok v podpoře efektivního, transparentního a soutěžního fungování trhu veřejné dopravy, především v případě železniční dopravy zajišťované v rámci vládních koncesí, zůstává velmi omezený. Podle nového ukazatele vypracovaného Komisí existuje v Itálii u většiny analyzovaných povolání vyšší míra omezování, než jaký je vážený průměr Unie. Konkrétní vodítka k řešení tohoto problému, zaměřená na jednotlivé profese, byla navržena v rámci souboru opatření proti překážkám na trzích služeb, jmenovitě pak ve sdělení Komise o doporučeních k reformám v oblasti regulace odborných služeb v lednu 2017.
- (19) V bankovním sektoru působí i nadále potíže velký objem úvěrů v selhání, neboť nepříznivě ovlivňuje ziskovost bank a jejich schopnost vytvářet vnitřně kapitál. To se negativně promítá do nabídky úvěrů, zejména pro malé podniky. Dosud podniknuté politické iniciativy prozatím množství úvěrů v selhání nijak významně nesnížily. Doporučení v rámci dohledu zabývající se správou úvěrů v selhání na vnitrostátní úrovni jsou i nadále nedostačující. Středně velké a malé banky zůstávají zranitelnější než velké úvěrové instituce. Komise bude proto sledovat provádění reformy korporátního řízení největších lidových bank (*banche popolari*) a malých družstevních bank, neboť ta je pro konsolidaci bankovního systému klíčová. Přestože byla v nedávné době přijata reformní opatření, rámec pro platební neschopnost a pro vymáhání kolaterálu málo napomáhá rychlému řešení úvěrů v selhání a restrukturalizaci, zejména pokud jde o malé podniky a mikropodniky. Návrh zmocňovacího zákona, který usiluje o přepracování a racionalizaci nástrojů pro platební neschopnost a vymáhání a který je v současné době projednáván v parlamentu, by mohl pomoci odstranit stávající neefektivitu a přispět k tomu, aby se v Itálii rozvinul sekundární trh s problémovými dluhy.

- (20) Situace na trhu práce se sice postupně zlepšuje, čemuž napomáhají reformy, avšak dlouhodobá nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých lidí zůstává vysoká (v roce 2016 dosahovala dlouhodobá nezaměstnanost 6,7 % a nezaměstnanost mladých lidí 38 %), přičemž více než 1,2 milionu mladých lidí není zaměstnáno ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Zavádění systému záruk pro mladé lidi⁹ hodně pokročilo, ale stále přetrvávají určité problémy, pokud jde o větší efektivnost tohoto procesu a o zavedení systému v plném rozsahu. Podíl příjemců záruk pro mladé lidi, kteří jsou zaměstnaní nebo se účastní vzdělávání, učňovské přípravy nebo odborné přípravy po šesti měsících od opuštění programu, je nad unijním průměrem. Účast cílové populace v programu je však stále nízká a mezi výsledky v jednotlivých regionech přetrvávají značné rozdíly. Reforma aktivních politik na trhu práce, včetně jejich systému řízení, zůstává v rané fázi a služby zaměstnanosti jsou i nadále nedostatečné a spojené s velkými regionálními rozdíly. Vzdělávání dospělých není dostatečně rozvinuté, což může negativně ovlivňovat výsledky, kterých na trhu práce dosahují osoby s nízkou úrovní dovedností.
- (21) Účast žen na trhu práce by mohla být větší, jelikož potenciál ženské pracovní síly zůstává do značné míry nevyužit. Míra zaměstnanosti žen patří k nejnižším v Unii. Některé prvky systému daňových výhod ubírají motivaci druhým výdělečně činným osobám zapojovat se mezi pracovní sílu a také přístup k cenově dostupným službám péče (péče o děti a péče a seniory) zůstává omezený a spojený s výraznými regionálními rozdíly. Otcovská dovolená je jedna z nejkratších v Unii.
- (22) Vyjednávání na nižší úrovni se víceméně nepoužívá. To brání efektivní alokaci zdrojů a omezuje reakci mezd na místní hospodářské podmínky. Tato situace je rovněž dána stávajícími rámcovými pravidly a postupy pro kolektivní vyjednávání, které ponechávají pro vyjednávání na místní úrovni jen omezený prostor. Dohody podepsané sociálními partnery od ledna 2014, které stanoví postupy a kritéria pro měření reprezentativnosti odborových svazů, což by snížilo nejistotu v pracovněprávních vztazích, dosud nebyly provedeny. K výrazně většímu využívání vyjednávání na nižší úrovni měly přispět daňové přeplatky vrácené za zvyšování platů v souvislosti s produktivitou, avšak toto opatření se neukazuje jako účinné.

⁹ Doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1).

- (23) Podíl obyvatelstva ohrožený chudobou nebo sociálním vyloučením výrazně převyšuje unijní průměr, zejména pokud jde o děti a osoby přistěhovaleckého původu. Existují také značné rozdíly napříč regiony. Určitého pokroku se dosáhlo v souvislosti s vnitrostátní strategií boje proti chudobě. Nedávno přijatý systém příjmů orientovaný na začlenění je správným krokem k zavedení jediného uceleného systému boje proti chudobě. Účinnost tohoto systému se bude odvíjet od jeho řádné realizace – od mobilizace odpovídajících zdrojů (mimo jiné prostřednictvím racionalizace různých sociálních příspěvků), patřičného zacílení na základě průzkumu majetkových poměrů, prioritního přidělování prostředků rodinám s dětmi a efektivních postupů v praxi, a to jak v případě poskytování příjmové podpory, tak v případě zajišťování náležitě integrovaných služeb. V této fázi není jasné, zda budou dané finanční prostředky k řešení chudoby v Itálii stačit. Hlavní výzvou zůstává zajištění dodatečných prostředků při současném dodržení rozpočtových cílů, snížení fragmentace systému sociální pomoci, racionalizace sociálních výdajů a řešení jejich aktuální orientace na důchody.
- (24) V kontextu evropského semestru 2017 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Itálie, kterou zveřejnila ve své zprávě o Itálii pro rok 2017. Posoudila také program stability z roku 2017 a národní program reforem na rok 2017, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Itálii adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen význam těchto opatření pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Itálii, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (25) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2017, přičemž její stanovisko¹⁰ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.
- (26) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení projednala Rada národní program reforem na rok 2017 a program stability z roku 2017. Její doporučení přijatá podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 4,

¹⁰ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Itálii v období 2017–2018:

1. Vyvinout v roce 2018 významné fiskální úsilí v souladu s požadavky preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, s přihlédnutím k nutnosti posílit probíhající oživení a zajistit udržitelnost veřejných financí Itálie. Zajistit včasné provádění programu privatizace a využít neočekávaných příjmů k rychlejšímu snižování poměru veřejného dluhu k HDP. Rozpočtově neutrálním způsobem přesunout daňovou zátěž z výrobních faktorů na daně, jež budou méně škodit růstu, a to pomocí rozhodných kroků, které sníží množství a rozsah daňových výdajů, reformou zastaralého katastrálního systému a znovuzavedením daně z první rezidenční nemovitosti pro domácnosti s vysokými příjmy. Rozšířit povinné používání elektronické fakturace a elektronických plateb.
2. Zkrátit délku občanskoprávních řízení prostřednictvím efektivního zpracovávání případů a pravidel zajišťujících procesní disciplínu. Zintenzivnit boj proti korupci, zejména revizí ustanovení o promlčení. Dokončit reformy zaměstnání ve veřejné službě a zvýšit efektivnost podniků ve veřejném vlastnictví. Urychleně schválit a provést dosud nepřijatý zákon o hospodářské soutěži a řešit zbývající omezení hospodářské soutěže.
3. Urychlit snižování objemu úvěrů v selhání a zvýšit pobídky pro čištění rozvahy a restrukturalizaci, především pak v segmentu bank pod vnitrostátním dohledem. Přijmout komplexní reformu rámce, jež reguluje platební neschopnost a vymáhání kolaterálu.
4. Se zapojením sociálních partnerů posílit rámec pro kolektivní vyjednávání, tak aby kolektivní dohody mohly lépe zohledňovat místní podmínky. Zajistit účinné aktivní politiky na trhu práce. Usnadnit druhým výdělečně činným osobám uplatnění na trhu práce. Racionalizovat sociální výdaje a zlepšit jejich skladbu.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně